

N:o 20.

Ank. till Riksd. kansli den 19 april 1907, kl. 2 e. m.

*Betänkande, i anledning af väckt motion om tull å balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn.
(1:a A.)*

Rubrikerna n:is 395 och 396 i gällande tulltaxa äro af följande lydelse:

	Kvantitet för tullberäkningen.	Tullsats.	
		Kronor	öre
<i>Metaller och ej specificerade arbeten däraf:</i>			
<i>C. Järn och Stål:</i>			
395. balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn: vägende 20 kilogram eller däröfver per löpande meter	—		<i>fria.</i>
396. af mindre vikt per löpande meter . .	100 kilogram	2	50

I en inom Andra Kammaren af herrar *I. E. G. Svensson* i Skyllberg och *C. H. P. af Burén* väckt, till bevillningsutskottet hänvisad motion, n:o 69, har föreslagits,

»att Riksdagen ville bestämma, att balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn: vägende 20 kilogram eller däröfver per löpande meter, åsattes en tull af kr. 1: 50 för 100 kg.»

Till stöd för berörda förslag anföra motionärerna följande:

»Nu gällande tulltaxa bestämmer i afseende å järn och stål, att balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn: vägende 20 kilogram eller däröfver per löpande meter, *fria.*

Bih. till Riksd. Prot. 1907. 5 Saml. 1 Afd. 19 Haft. (N:o 20)

Denna bestämmelse och den liberala tolkning, som gifvits åt den, har medfört, att en hel del sådant järn tullfritt införes i riket och här användes till ämnesjärn.

Ämnesjärn skall enligt andemeningen i nu gällande tullagstiftning ej vara tullfritt, som synes af bestämmelsen järn- och stålgöten samt smältstycken, för 100 kilogram 2 kr.

Det skäl, som var afgörande för att fasonjärn af större vikt än 20 kg. per meter skulle vara tullfritt, förefinnes ej nu, då en del svenska järnverk nu göra anläggningar för tillverkning af de flesta dimensioner sådant järn och förvisso med lätthet skola fylla landets behof däraf, om de för denna tillverkning få åtnjuta ett skydd, något så när motsvarande tullsätserna å öfrigt järn. Genom att bestämma en rimlig tull å de järndimensioner, hvarom nu är fråga, uppmuntras svenska järnhandteringen på tvänne sätt, dels blir inhemska tillverkningen af landets behof af fasonjärn säkerställd, dels befrias en del öfriga tillverkningar från den illojala konkurrens, som nu faktiskt äger rum därigenom, att en del järnverk nu, i strid med tullagstiftningens andemening, under namn af fasonjärn tullfritt införa utländskt ämnesjärn för vidare bearbetning i konkurrens med svenskt ämnesjärn.

Oegentligheten med bibehållande af nuvarande tullfrihet å sådant fasonjärn, som här bearbetas i konkurrens med svenskt material, är i ögonen fallande, om man besinnar, att detta järn är mera bearbetadt än göt och smältstycken, som draga en tull af 2 kr. per 100 kg.

Den illojala konkurrens, nuvarande tullfrihet framkallar, är en betydande skada för järnhandteringen.»

Då den ifrågavarande motionen innehåller uppgift därom, att under namn af fasonjärn, hvilken artikel med en vikt af 20 kilogram eller däröfver per löpande meter för närvarande icke är underkastad tullavgift, hit till riket tullfritt införes utländskt ämnesjärn för att härstädes bearbetas, under det att artiklarna järn- och stålgöten samt smältstycken draga en tull af 2 kronor för 100 kilogram, har vid detta ärendes behandling ansetts nödigt att från tullverket erhålla upplysning, i hvad mån en dylik uppgift kunde vara med verkliga förhållandet öfverensstämmande. För sådant ändamål har utskottet i vederbörlig ordning utverkat Kungl. Maj:ts befallning till kungl. generaltullstyrelsen att till utskottet inkomma med den utredning, som i berörda afseende kunde åstadkommas.

I anledning häraf har generaltullstyrelsen uti en den 3 innevarande april dagtecknad skrifvelse till en början meddelat, att för åstadkommande af den begärda utredningen styrelsen anmodat samtliga de tullförvaltningar i riket, vid hvilka under åren 1903, 1904 eller 1905 införsel af varor, som attesterats enligt tulltaxerubriken n:o 395 såsom tullfritt fasonjärn, ägt rum, att afgifva yttrande med anledning af ofvanberörda i motionen förekommande uppgift. Med samma skrifvelse har styrelsen vidare öfverlämnat de till styrelsen inkomma yttranden i ärendet samt slutligen för egen del anført, att enligt styrelsens åsikt af dessa yttranden syntes kunna anses framgå, att de under berörda år till riket införda varor, som attesterats enligt nyssnämnda tulltaxerubrik, bestått af sådant balk-, hörn- och fasonjärn, som i rubriken afsåges, och hufvudsakligen varit afsedda till byggnadsändamål, om än, på sätt åtminstone en af de hörda tullförvaltningarna antydt, den möjlighet icke kunde anses utesluten, att en del sådant järn användts för vidare bearbetning och därför skulle kunna betraktas såsom ämnesjärn, ehuru väl det icke i tullbehandlingsafseende varit hänförligt till rubriken n:o 393: järn- och stål-göten samt smältstycken.

Rörande införseln åren 1896—1905 af de i tulltaxerubrikerna 395 och 396 omförmälda artiklar meddelas här nedan följande från den officiella handelsstatistiken hämtade siffror:

Balk-, hörn- och annat s. k. fasonjärn.

År	Af minst 20 kg. pr löp. meter kg.	Af mindre vikt kg.
1896	11,979,730	1,943,591
1897	16,185,574	2,202,338
1898	16,394,954	2,646,260
1899	18,090,816	1,875,118
1900	15,041,127	3,165,688
1901	12,994,734	2,711,302
1902	16,952,720	3,277,581
1903	22,173,041	4,108,298
1904	25,112,144	4,670,713
1905	23,259,956	4,209,263

Beträffande det nu föreliggande förslaget anser sig utskottet till en början böra erinra, att i slutprotokollet till artikel 8 i den mellan Sverige och Tyska riket förlidit år afslutade handels- och sjöfartstraktat intagits bland annat följande bestämmelse:

»4. — — till tariffnummer 395. I händelse Sverige skulle företaga tullförändringar för följande varor, skola de nya tullarna icke öfverstiga nedan angifna tullsatser:

— — — — —
 balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn, vägende mindre än 60 kg. till och med 20 kg. per löpande meter: 1,50 kronor för 100 kg.»

Nu gällande bestämmelser i detta ämne fastställdes vid 1888 års riksdag och yttrade därvid bevillningsutskottet, bland annat, att utskottet ansåge sig böra förorda tullfrihet för ett visst slags fasonjärn, s. k. T-järn, af gröfre dimensioner, hvilka icke tillverkades inom landet och ej heller kunde antagas komma att här tillverkas, men som hade stor användning såsom byggnadsbalkar. I fråga om den dimension, detta fasonjärn borde besitta för att få införas utan erläggande af tull, hade utskottet, på grund af inom detsamma meddelade upplysningar, beslutit tillstyrka Riksdagen att medgifva tullfrihet för dylikt järn, då det vägde 20 kilogram eller däröfver per löpande meter.

Det torde visserligen få anses vara riktigt, att så länge någon tillverkning inom landet af de artiklar, om hvilka här är fråga, icke förekommer, desamma fortfarande böra få åtnjuta tullfrihet. Enligt hvad i utskottet blivit upplyst bedrifves dock redan tillverkning af de till tulltaxerubriken n:o 395 hänförliga järnvaror vid fem af landets järnverk. Såsom i motionen antydes och hvilket jämväl bestyrkes af inom utskottet meddelade uppgifter, har därjämte ett af dessa järnverk vidtagit anordningar för utökning af denna tillverkning genom att inrätta ett valsverk för balkar och annat fasonjärn af alla i den tyska normalprofilboken förekommande dimensioner upp till en vikt af inemot 60 kilogram per löpande meter och lära denna tillverknings produkter komma att blifva tillgängliga i marknaden under loppet af innevarande år.

Det vill under sådana förhållanden synas rättvist och öfverensstämmande med de i allmänhet här i landet tillämpade grundsatser för skydd af inhemskt arbete, att den ifrågavarande tillverkningen kommer i åtnjutande af ett lämpligt tullskydd. Utskottet har därför icke tvekat att

tillstyrka, det tull åsättes ifrågavarande artiklar, och beträffande storleken af den tullsats, som därvid bör fastslås, torde mot den af motionären föreslagna — naturligen med iakttagande af den i traktaten föreskrifna begränsning i fråga om vikten — icke vara något att erinra.

Bevillningsutskottet får alltså hemställa,

att Riksdagen, i anledning af herrar I. E. G. Svenssons och C. H. P. af Buréns förevarande motion om tull å balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn, måtte besluta, att dylikt järn, vägande mindre än 60 kilogram till och med 20 kilogram per löpande meter skall åsättas en tull af 1 krona 50 öre för 100 kilogram, samt att i följd häraf tulltaxerubrikerna n:is 395 och 396 skola erhålla följande förändrade lydelse:

Metaller och ej specificerade arbeten däraf:

C. *Järn och Stål:*

balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn:		
vägande 60 kilogram eller däröfver per löpande meter	—	<i>fria</i>
vägande mindre än 60 kilogram till och med 20 kilogram per löpande meter	100 kg.	1: 50
af mindre vikt per löpande meter	100 kg.	2: 50

Stockholm den 18 april 1907.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herrar *Bergström, G. Jansson* i Krakerud, *Biesert, Häjer, J. Bromée, F. O. Berg* i Göteborg, *Ljunggren* och *Röing*, hvilka ansett, att utskottets betänkande bort hafva följande lydelse:

»Rubrikerna etc. (sid 1) — — — — —
 — — — — —
 — — — — — per löpande meter» (sid. 4).

Behof af tullskydd för här ifrågavarande artiklar har gifvetvis ej tidigare kunnat framträda af den grund, att dessa artiklar först under innevarande år komma att blifva föremål för nämnvärd tillverkning inom landet, i det ett större järnverk uppgifvits hafva under anläggning ett valsverk för tillverkning af bland annat balkar o. d. i större mängder, och äfven andra järnverk lära hafva för afsikt att inrätta sig för sådan tillverkning.

Utskottet vill icke förneka, att äfven tillverkarne af nämnda järnvaror kunna hafva befogade anspråk på skydd, då vårt tullsystem är byggdt på protektionistisk grund och särskildt järn- och stålvaror i allmänhet äro rätt högt skyddade, men utskottet anser likväl en viss försiktighet vara af nöden vid åsättandet af denna tull. Balkar och annat fasonjärn användas nämligen i allt större utsträckning inom vår byggnadsindustri, detta begrepp taget i dess vidsträcktaste omfattning. Man klagar, och klagat med rätta, däröfver, att det blir allt dyrare att bygga här i landet, hvadan det icke torde få anses obefogadt att kräfvat en tillförlitlig utredning rörande verkningarne åt olika håll af den åtgärd, som nu sättes i fråga.

En sådan utredning torde utan egentlig svårighet låta sig verkställas ganska snart genom den nu arbetande s. k. tulltaxekommittén. Denna kommitté har ju visserligen till hufvuduppgift att afgifva förslag till tulltaxa, så omarbetad och moderniserad, att vi med hopp om tillfredsställande resultat kunna upptaga nya förhandlingar om handelstraktater, så snart den förra året afslutade handelstraktaten med Tyskland utlöper. Men det synes icke förefinnas något hinder för denna kommitté att redan under loppet af innevarande år afgifva förslag till de ändringar i tulltaxan, som anses särskildt trängande och således böra träda i kraft snarast möjligt att gälla intill tiden för nya handelstraktaters afslutande. Utskottet känner sig förvissadt därom, att näringsidkarne icke skola försumma att göra de framställningar till vederbörande i nu berörda afseende, de finna af behofvet påkallade. Är det så, att den föreslagna tullen vid sakkunnig pröfning befinnes så önskvärd, att den bör träda i kraft så snart som möjligt, läser Kungl. Maj:t icke underlåta att redan för nästa Riksdag framlägga förslag i ämnet.

Tulltaxekommittén sitter genom sitt intima samarbete med landets olika näringsidkare inne med en sakkunskap och ett material för frågans riktiga och opartiska bedömande som ingen annan. Det låter sig mycket väl tänkas, att en grundlig pröfning af frågan ger vid handen lämpligheten af tulltaxerubrikens uppdelning, så att vissa slag af balkar och andra fasonjärn böra draga lägre tull än andra, ja kanske rent af förklaras böra vara tullfria.

Ett af hufvudskälen till motionärernas förslag synes vara den »liberala tolkning, som gifvits» tulltaxerubriken i fråga, hvilken tolkning haft till följd, enligt motionärernas framställning, »att en hel del sådant järn tullfritt införes i riket och här användes till ämnesjärn.» Enligt generaltullstyrelsens här förut omtalade skrifvelse den 3 innevarande april synes tullverket emellertid icke haft kännedom om, att denna tullfria införsel af ämnesjärn ägt rum, om den också icke förnekar möjligheten af, »att en del sådant järn användts för vidare bearbetning och därför skulle kunna betraktas såsom ämnesjärn, ehuru väl det icke i tullbehandlingsafseende varit hänförligt till rubriken n:o 393: järn- och stålgöten samt smältstycken.»

Utskottet hyser den öfvertygelsen, att blotta påpekandet af nu anförda möjlighet till olaglig, tullfri införsel af ämnesjärn skall hafva till följd, att tullmyndigheterna genom anlitan af sakkunniges hjälp skola kunna förvissa sig därom, huruvida en till förtullning anmäld vara af

omfrågade beskaffenhet rätteligen är att hänföra till tulltaxerubriken n:o 395: balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn eller till rubriken n:o 393: järn- och stålgöten samt smältstycken. För en sakkunnig bör det, enligt utskottets mening, icke erbjuda sig någon särskild svårighet att afgöra, om ett järn af ifrågasvarande slag är afsedt att användas för byggnadsändamål eller för vidare bearbetning till plåt eller dylikt.

Enligt utskottets mening kan sålunda icke sistberörda förhållande utgöra en grund att redan vid årets riksdag ändra tulltaxans bestämmelser i afseende å balk-, hörn- och annat till järnvägsskenor ej hänförligt s. k. fasonjärn. I öfrigt finner utskottet, såsom förut framhållits, vederbörlig utredning böra föregå åsättandet af den föreslagna tullen.

På grund af det anförda hemställer utskottet,

att förevarande motion icke måtte för närvarande af Riksdagen bifallas.

Herrar friherre *Trolle* och *K. G. Karlsson* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit, den förre i behandlingen och den senare i den slutliga behandlingen af detta ärende.